

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตร เรื่อง ถิ่นรุ่งเรืองเมืองอุไทย กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จังหวัดอุทัยธานี ผู้วิจัยได้นำเสนอการวิเคราะห์ข้อมูล โดยนำเสนอขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตร เป็นลักษณะของการวิจัยและพัฒนา (Research and Development : R & D) ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 วิจัย (research) : ผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐาน

ขั้นตอนที่ 2 พัฒนา (development) : ผลการพัฒนาหลักสูตร

ขั้นตอนที่ 3 วิจัย (research) : ผลการทดลองใช้หลักสูตร

ขั้นตอนที่ 4 พัฒนา (development) : ผลการประเมินผลและปรับปรุงหลักสูตร

ขั้นตอนที่ 1 วิจัย (research) : ผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐาน

ผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐาน แบ่งออกเป็น 4 ส่วน คือ 1) ศึกษาเอกสารหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 2) ศึกษาแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง 3) ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับ จังหวัดอุทัยธานี และ 4) ศึกษาความต้องการต้องการพัฒนาหลักสูตร เรื่อง ถิ่นรุ่งเรืองเมืองอุไทย ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. ผลการศึกษาเอกสารหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

ผลการศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ซึ่งประกอบไปด้วย วิสัยทัศน์ หลักการ จุดหมาย สมรรถนะของผู้เรียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด สาระและมาตรฐานการเรียนรู้ พบว่า หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคน ซึ่งเป็นกำลังของชาติให้เป็นมนุษย์ที่มีความสมดุลทั้งด้านร่างกาย ความรู้ คุณธรรม มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและเป็นพลโลก ยึดมั่นในการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีความรู้และทักษะพื้นฐาน รวมทั้ง เจตคติ ที่จำเป็นต่อการศึกษาต่อการประกอบอาชีพและการศึกษาตลอดชีวิต โดยมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญบนพื้นฐานความเชื่อว่า ทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพ

และนอกจากนี้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เน้นให้ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจ ว่ามนุษย์ดำรงชีวิตอย่างไร ทั้งในฐานะปัจเจกบุคคล และการอยู่ร่วมกันในสังคม การปรับตัวตามสภาพแวดล้อม การจัดการทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด นอกจากนี้ยังช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจถึงการพัฒนา เปลี่ยนแปลงตามยุคสมัย กาลเวลา ตามเหตุปัจจัยต่างๆ ทำให้เกิดความเข้าใจในตนเอง และผู้อื่น มีความอดทน

อดกลั้น ยอมรับในความแตกต่าง และมีคุณธรรม สามารถนำความรู้ไปปรับใช้ในการดำเนินชีวิต เป็นพลเมืองดีของประเทศชาติ และสังคมโลก

ซึ่งหลักการของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ที่กล่าวมา มีความสอดคล้องกับการพัฒนาหลักสูตร เรื่อง ถิ่นรุ่งเรืองเมืองอุไทย กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จังหวัดอุทัยธานี ที่พัฒนาขึ้นมาใหม่ เป็นสาระการเรียนรู้เพิ่มเติม

2. ศึกษาแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากศึกษาแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่า การพัฒนาหลักสูตรเพื่อให้เป็นหลักสูตรที่ดีมีคุณภาพ ต้องมีความสอดคล้องกับความต้องการของชุมชน มีข้อที่ควรคำนึงในการจัดทำคือหลักสูตรต้องเชื่อมโยงกับหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐานโดยยึดมาตรฐานการเรียนรู้ของกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่างๆ เป็นหลัก พัฒนา ผู้เรียนได้เต็มศักยภาพ ตอบสนองต่อความถนัด ความสนใจ ความต้องการของผู้เรียน เหมาะสม และสอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา ทำให้ผู้เรียนเป็นบุคคลที่มีคุณภาพ พร้อมด้วยคุณธรรม ค่านิยม ที่พึงประสงค์ รวมทั้งสามารถประสบผลสำเร็จในการดำเนินชีวิตตามที่พึงปรารถนาได้ อย่างยั่งยืน

3. ผลการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับจังหวัดอุทัยธานี

จังหวัดอุทัยธานี ส่วนใหญ่เป็นป่าและและภูเขาสูง สภาพป่าไม้ของจังหวัดอุทัยธานี อุดมสมบูรณ์มีความหลากหลายทางธรรมชาติ เขตรักษาพันธุ์ห้วยขาแข้งจึงได้รับการขึ้นทะเบียน เป็นมรดกโลก เป็นผืนป่าอนุรักษ์ที่ควรค่าแก่การดูแลรักษาและ นำความภาคภูมิใจมาสู่คนไทย ทุกคน ดินแดนบางส่วนพบหลักฐานว่าเคยเป็นที่อยู่อาศัยของมนุษย์ก่อนประวัติศาสตร์และเป็นที่ตั้ง ของเมืองโบราณหลายเมือง ได้แก่เมืองโบราณบึงคอกช้างในสมัยทวารวดี เมืองโบราณบ้านใต้ เมือง โบราณบ้านคูเมือง และ เมืองโบราณการุ้ง ตามตำนานกล่าวว่าในสมัยสุโขทัยทำวมหภาพรมได้เข้า มาสร้างเมืองที่บ้านอุทัยเก่า (อำเภอหนองฉาง) แล้วพาคคนไทยมาอยู่ท่ามกลางหมู่บ้านกะเหรี่ยงและ หมู่บ้านมอญจึงเรียกว่า "เมืองอุไทย" ตามกลุ่มหรือที่อยู่ของคนไทย ต่อมาเกิดความแห้งแล้ง กระแสน้ำเปลี่ยนทางเมืองจึงถูกทิ้งร้าง ในสมัยอยุธยาชาวกะเหรี่ยงชื่อ "พะตะเบิด" เข้ามาปรับปรุง เมืองอุไทยโดยขุดทะเลสาบขังน้ำไว้ใกล้เมือง และเป็นผู้ปกครองเมืองอุไทยแก่คนแรก ชื่อเมืองจึง เรียกเพี้ยนเป็น "เมืองอุไทย" ตามสำเนียงชาวกะเหรี่ยง และมีฐานะเป็นหัวเมืองหน้าด่านชั้นนอกสังกัด กันกองทัพนพมาที่จะเข้ามาตีกรุงศรีอยุธยา ต่อมาในสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ตอนต้นมีการอพยพผู้คน มาตั้งบ้านเรือนที่ริมฝั่งแม่น้ำสะแกกรังมากขึ้น และได้กลายเป็นที่ตั้งของตัวเมืองอุทัยธานีในปัจจุบัน อุทัยธานีมีสถานที่ที่น่าสนใจทั้งทางธรรมชาติ ประวัติศาสตร์ และโบราณคดีหลายแห่งที่น่าเที่ยวชม และศึกษาหาความรู้ อีกทั้งมีสินค้าที่ระลึกประเภทหัตถกรรมและอาหารการกินมากมาย เช่น หน่อไม้รวก ข้าวเกรียบปลา ผลไม้แช่อิ่ม ผ้าทอ เครื่องจักสาน ซึ่งเป็นภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เป็น สินค้ามีชื่อเสียงของเมืองอุทัยธานี

4. ผลการศึกษาความต้องการต่อการพัฒนาหลักสูตร เรื่อง ถิ่นรุ่งเรืองเมืองอุไทย

จากการสำรวจความต้องการเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตร เรื่อง ถิ่นรุ่งเรืองเมืองอุไทย กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จังหวัดอุทัยธานี จากบุคคลที่เกี่ยวข้อง ซึ่งดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยใช้วิธีการสำรวจ 2 วิธี คือ การสัมภาษณ์ และการสอบถาม รายละเอียดดังต่อไปนี้

4.1 ผลการสัมภาษณ์ จากการสำรวจความต้องการเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตร เรื่อง ถิ่นรุ่งเรืองเมืองอุไทย กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จังหวัดอุทัยธานี จากผู้บริหารโรงเรียน 1 คน ครูกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม 2 คน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน 2 คน ผู้นำชุมชนอำเภอบ้านไร่ 1 คน รวมจำนวน 6 คน โดยวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์ ซึ่งแบ่งออก 3 ตอน คือ 1) สถานภาพและข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ 2) ความต้องการเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตร เรื่อง ถิ่นรุ่งเรืองเมืองอุไทย 3) ปัญหาอุปสรรคและแนวทางแก้ไขปัญหาในการพัฒนาหลักสูตร หรือ กิจกรรมการจัดการเรียนรู้ และข้อเสนอแนะอื่นๆ

4.1.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์

การวิเคราะห์สถานภาพและข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์ โดยจำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ ประสบการณ์การอบรม หรือสัมมนาเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตร วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าความถี่ และค่าร้อยละ (%) นำเสนอดังตาราง 8

ตาราง 8 จำนวนและค่าร้อยละเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์

รายการ	ความถี่	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	2	33.33
หญิง	4	66.67
2. อายุ		
31-40 ปี	2	33.33
41-50 ปี	2	33.33
51 ปีขึ้นไป	2	33.33
3. ระดับการศึกษา		
ต่ำกว่าปริญญาตรี	2	33.33
ปริญญาตรี	3	50.00
ปริญญาโท	1	16.67

ตาราง 8 (ต่อ)

รายการ	ความถี่	ร้อยละ
4. อาชีพ		
รับราชการ	3	50.00
ค้าขาย	2	33.33
เกษตรกร	1	16.67
5. ประสบการณ์การอบรม หรือ สัมมนา เกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตร		
เคย	4	66.67
ไม่เคย	2	33.33

จากตาราง 8 พบว่า ผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 66.67 ผู้ให้สัมภาษณ์ มีอายุระหว่าง 31 – 40 ปี, 41- 50 ปี และ 51 ปีขึ้นไป มีจำนวนที่เท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 33.33 ในด้านระดับการศึกษาจบส่วนใหญ่จบปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 50.00 และจบการศึกษาในด้านอาชีพส่วนใหญ่มีอาชีพรับราชการ คิดเป็นร้อยละ 50.00 และผู้ให้สัมภาษณ์เคยมีประสบการณ์การอบรม หรือ สัมมนาเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตร คิดเป็นร้อยละ 66.67

4.1.2 ความต้องการเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตร เรื่อง ถิ่นรุ่งเรืองเมืองอุไทย

จากการศึกษาความต้องการเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตร เรื่อง ถิ่นรุ่งเรืองเมืองอุไทย กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จังหวัดอุทัยธานี โดยการสัมภาษณ์ผู้บริหารโรงเรียนวังหินวิทยาคม ครูกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้นำชุมชนอำเภอบ้านไร่ พบว่า

1) ด้านความต้องการให้มีการพัฒนาหลักสูตร เรื่อง ถิ่นรุ่งเรืองเมืองอุไทย ที่เน้นการอนุรักษ์สภาพแวดล้อม ประเพณี และวัฒนธรรมในท้องถิ่น พบว่า โดยภาพรวมผู้ให้สัมภาษณ์มีความต้องการที่จะพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง ถิ่นรุ่งเรืองเมืองอุไทย เนื่องจากเห็นว่ามี ความจำเป็น ควรค่าแก่การจัดให้นักเรียนได้เรียนรู้รากเหง้าของตนเอง ประวัติศาสตร์ความเป็นมาของท้องถิ่นตนเอง สภาพท้องถิ่น สิ่งแวดล้อม ขนบธรรมเนียมประเพณี ศิลปะพื้นบ้าน วัฒนธรรม และสถานที่ท่องเที่ยว เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนเกิดความรู้ ความเข้าใจ ความรัก ความผูกพันหวงแหนมรดกอันล้ำค่า ตลอดจนเกิดความภาคภูมิใจต่อท้องถิ่นของตนเอง

2) ด้านความต้องการมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตร เรื่อง ถิ่นรุ่งเรืองเมืองอุไทย พบว่า ผู้ให้สัมภาษณ์ให้ความคิดเห็นว่า มีความต้องการมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตร และยินดีช่วยสนับสนุนในการหาค่าใช้จ่ายในการนำนักเรียนออกไปเรียนรู้นอกสถานที่ตามแหล่งเรียนรู้ท้องถิ่น

3) ด้านการส่งเสริมให้โรงเรียนพัฒนาหลักสูตร เรื่อง ถิ่นรุ่งเรืองเมืองอุไทย แก่นักเรียน โดยภาพรวม ผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าเป็นสิ่งที่ดี โดยได้ให้เหตุผลว่าการปลูกฝังให้ผู้เรียนได้เรียนรู้เรื่องราวของท้องถิ่น มีความรักความภาคภูมิใจในบ้านเกิดเมืองนอน และท้องถิ่นของตน ควรให้ผู้เรียนได้เรียนรู้เกี่ยวกับสภาพปัญหา และความต้องการของท้องถิ่นอย่างแท้จริง ด้วยการฝึกกระบวนการคิดผ่านการเรียนรู้ในเรื่องต่าง ๆ เช่น ประวัติ ประเพณี อาชีพ และวัฒนธรรมของท้องถิ่น เนื่องจากท้องถิ่นจัดเป็นแหล่งเรียนรู้ที่สำคัญ และเป็นที่ยอมรับความรู้อันหลากหลาย ช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต และควรส่งเสริมให้นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมและทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ และปลูกฝังให้รู้และรักท้องถิ่นของตน มองเห็นคุณค่าและตระหนักถึงปัญหาของชุมชน เป็นสมาชิกที่ดีของชุมชนทั้งในปัจจุบันและในอนาคต

4) ด้านความคิดเห็นต่อการพัฒนาหลักสูตร เรื่อง ถิ่นรุ่งเรืองเมืองอุไทย โดยภาพรวมมีความคิดเห็นเกี่ยวกับเนื้อหาว่า แนวการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอนและการวัดผลประเมินผล ในหลักสูตร เรื่อง ถิ่นรุ่งเรืองเมืองอุไทย โดยภาพรวมพบว่า ควรจัดเนื้อหาเกี่ยวกับประวัติและความเป็นมา สภาพแวดล้อมทางภูมิศาสตร์ โบราณสถาน โบราณวัตถุ และสถานที่สำคัญของเมืองอุไทย ขนบธรรมเนียมประเพณี ศิลปะพื้นบ้าน และวัฒนธรรมของเมืองอุไทย สถานที่ท่องเที่ยวของอุไทย สำหรับแนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอนควรจัดกิจกรรมยึดผู้เป็นสำคัญ ให้เรียนแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง และควรให้นักเรียนได้ออกไปเรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้จริงผ่านวิทยากร ผู้รู้ ร่วมกันวิเคราะห์และอภิปรายเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ร่วมกัน ส่วนการวัดผลประเมินผล ควรวัดผลตามสภาพจริงทั้งทางด้านความรู้ความเข้าใจ

4.1.3 ปัญหา อุปสรรค และแนวทางการแก้ไขปัญหาในการพัฒนาหลักสูตร หรือกิจกรรมการจัดการเรียนรู้ และข้อเสนอแนะอื่น ๆ

จากการสัมภาษณ์ในด้านปัญหาอุปสรรคและแนวทางแก้ไขปัญหาในการพัฒนาหลักสูตร เรื่อง ถิ่นรุ่งเรืองเมืองอุไทย หรือกิจกรรมการเรียนรู้การสอน พบว่า ในการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตร เรื่อง ถิ่นรุ่งเรืองเมืองอุไทย นั้นควรมีเวลาในการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสม เพราะเนื้อหาสาระเกี่ยวกับท้องถิ่นมีเนื้อหาค่อนข้างมากและการจัดกิจกรรมไม่ควรจัดแบบเร่งรัดควรมีเวลาให้ผู้เรียนได้ศึกษาค้นคว้าจากแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ อย่างเหมาะสม ซึ่งไม่ควรเป็นแค่การฝึกอบรม 2-3 วันควรพัฒนาหลักสูตรเป็นหลักสูตรสาระเพิ่มเติม ใช้เวลาไม่ต่ำกว่า 20 ชั่วโมงจึงจะเหมาะสม

4.2 ผลการสอบถาม จากการสำรวจความต้องการเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตร เรื่อง ถิ่นรุ่งเรืองเมืองอุไทย กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จังหวัดอุทัยธานี โดยวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ 1) ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม 2) ความต้องการในการเรียนหลักสูตร เรื่อง ถิ่นรุ่งเรืองเมืองอุไทย และรูปแบบการจัดการเรียนการสอน และ 3) ข้อเสนอแนะทั่วไป

4.2.1 ข้อมูลทั่วไปของนักเรียน

การวิเคราะห์สถานภาพและข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์ ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวังหินวิทยาคม จำนวน 35 คน โดยจำแนก ตามเพศ อาชีพของผู้ปกครอง และประสบการณ์ได้เข้ารับการเรียนการสอนเกี่ยวกับ เรื่อง ถิ่นรุ่งเรืองเมืองอุไทย วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ความถี่ และค่าร้อยละ (%) ดังตาราง 9

ตาราง 9 จำนวนและร้อยละเกี่ยวกับสถานภาพและข้อมูลทั่วไปของนักเรียน

สถานภาพและข้อมูลทั่วไป	ความถี่	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	15	42.86
หญิง	20	57.14
2. อาชีพของผู้ปกครอง		
เกษตรกร	21	60.00
ค้าขาย	7	20.00
รับจ้าง	5	14.29
ข้าราชการ	2	5.71
3. ประสบการณ์ได้เข้ารับการเรียนการสอนเกี่ยวกับ เรื่อง ถิ่นรุ่งเรืองเมืองอุไทย		
มี	-	-
ไม่มี	35	100

จากตาราง 9 พบว่า ข้อมูลทั่วไปส่วนใหญ่ของนักเรียนเป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 57.14 อาชีพของผู้ปกครองส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม คิดเป็นร้อยละ 60 และนักเรียนไม่มีประสบการณ์ได้เข้ารับการเรียนการสอนเกี่ยวกับ เรื่อง ถิ่นรุ่งเรืองเมืองอุไทย คิดเป็นร้อยละ 100

4.2.2 ความต้องการเรียนในหลักสูตร เรื่อง ถิ่นรุ่งเรืองเมืองอุไทยและความต้องการรูปแบบที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอนของนักเรียน

การวิเคราะห์ความต้องการเรียนในหลักสูตร เรื่อง ถิ่นรุ่งเรืองเมืองอุไทยและความต้องการรูปแบบที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวังหินวิทยาคม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ความถี่ และค่าร้อยละ (%) ดังตาราง 10

ตาราง 10 จำนวนและร้อยละ ความต้องการเรียนในหลักสูตร เรื่อง ถิ่นรุ่งเรืองเมืองอุไทยและความต้องการรูปแบบที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอนของนักเรียน

รายการ	ความถี่	ร้อยละ
1. ความต้องการในการเข้ารับการเรียนการสอนตามหลักสูตร เรื่อง ถิ่นรุ่งเรืองเมืองอุไทย		
มาก	28	80.00
ปานกลาง	5	14.29
น้อย	2	5.71
2. เนื้อหาที่ต้องการในการเรียนรู้ ตามหลักสูตร เรื่อง ถิ่นรุ่งเรืองเมืองอุไทย (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
ประวัติและความเป็นมาของเมืองอุไทย	20	57.14
สภาพแวดล้อมทางภูมิศาสตร์ของเมืองอุไทย	18	51.43
โบราณสถาน โบราณวัตถุ และมรดกทางวัฒนธรรมเมืองอุไทย	30	85.71
ขนบธรรมเนียมประเพณี ศิลปะพื้นบ้าน และวัฒนธรรมของเมืองอุไทย	29	82.86
สถานที่ท่องเที่ยวของอุไทย	35	100
แหล่งเรียนรู้ทางประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรม	35	100
3. ความต้องการให้มีวิธีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามการพัฒนาหลักสูตร เรื่อง ถิ่นรุ่งเรืองเมืองอุไทย (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
เชิญวิทยากรผู้มีความรู้ความชำนาญมาบรรยาย	27	77.14
การประชุมสัมมนาแลกเปลี่ยนความรู้	6	17.14
กิจกรรมการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ	29	82.86
เรียนรู้กับสถานที่จริง	33	94.29

ตาราง 10 (ต่อ)

รายการ	ความถี่	ร้อยละ
4. ความต้องการสื่อประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ตามหลักสูตร เรื่อง เรื่อง ถิ่นรุ่งเรืองเมืองอุไทย (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
เอกสารประกอบการเรียนการสอน	24	68.57
คอมพิวเตอร์	30	85.71
วีดิทัศน์/เครื่องเล่นซีดี	28	80.00
แหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น	35	100
5 ความต้องการใช้เวลาในการเรียน ตามหลักสูตรเรื่อง ถิ่นรุ่งเรืองเมืองอุไทย		
15 ชั่วโมง	4	11.43
16 ชั่วโมง	5	14.29
17 ชั่วโมง	3	8.57
18 ชั่วโมง	5	14.29
19 ชั่วโมง	6	17.14
20 ชั่วโมง	12	34.29

จากตาราง 10 พบว่า นักเรียนส่วนใหญ่มีความต้องการในการเข้ารับการเรียนการสอนตามหลักสูตร เรื่อง ถิ่นรุ่งเรืองเมืองอุไทย ในระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 80 ความต้องการเกี่ยวกับเนื้อหาในการเรียนรู้ตามหลักสูตร ส่วนใหญ่นักเรียนต้องการในการเรียนรู้เนื้อหา เรื่อง สถานที่ท่องเที่ยวของอุไทย และ แหล่งเรียนรู้ทางประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรมเมืองอุไทย คิดเป็นร้อยละ 100 รองลงมาคือเนื้อหา เรื่อง ขนบธรรมเนียมประเพณี ศิลปะพื้นบ้าน และวัฒนธรรมของเมืองอุไทย คิดเป็นร้อยละ 82.86 สุดท้ายคือ เนื้อหาเรื่อง สภาพแวดล้อมทางภูมิศาสตร์ของเมืองอุไทย คิดเป็นร้อยละ 51.43 ความต้องการให้มีวิธีการจัดความต้องการเกี่ยวกับวิธีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ส่วนใหญ่นักเรียนต้องการเรียนรู้กับสถานที่จริง คิดเป็นร้อยละ 94.29 รองลงมาคือกิจกรรมการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ คิดเป็นร้อยละ 82.86 สุดท้ายคือ การประชุมสัมมนาแลกเปลี่ยนความรู้ คิดเป็นร้อยละ 17.14 ความต้องการเกี่ยวกับสื่อประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ส่วนใหญ่นักเรียนต้องการแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น คิดเป็นร้อยละ 100 รองลงมาคือ คอมพิวเตอร์ คิดเป็นร้อยละ 85.71 สุดท้ายคือเอกสารประกอบการเรียนการสอน คิดเป็นร้อยละ 68.57 ความต้องการใช้เวลาในการเรียนตามหลักสูตร นักเรียนส่วนใหญ่ต้องการใช้เวลาในการเรียน จำนวน 20 ชั่วโมง คิดเป็นร้อยละ 34.29

4.2.3 ข้อเสนอแนะทั่วไป

นักเรียนได้ให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตร ระบุว่า ควรพานักเรียนไปเรียนรู้กับสถานที่จริง เพื่อให้ได้รับประสบการณ์ตรง และสามารถนำความรู้ไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้

ขั้นตอนที่ 2 พัฒนา (development) : ผลการพัฒนาหลักสูตร

ผลการพัฒนาหลักสูตร เรื่อง ถิ่นรุ่งเรืองเมืองอุไทย กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จังหวัดอุทัยธานี โดยนำข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์ในการศึกษาข้อมูลพื้นฐานมากำหนดประเด็นในการสร้างหลักสูตร ซึ่งแบ่งออกเป็นขั้นตอนย่อย 3 ขั้นตอน คือ 1) พัฒนาหลักสูตรฉบับร่าง 2) ประเมินหลักสูตรฉบับร่าง โดยผู้เชี่ยวชาญ 3) ปรับปรุงหลักสูตรฉบับร่าง

1. ผลการพัฒนาหลักสูตรฉบับร่าง

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลในขั้นตอนการศึกษาข้อมูลพื้นฐาน รวมทั้งการขอคำแนะนำและคำปรึกษาจากอาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ นำมาพัฒนาหลักสูตรฉบับร่าง ซึ่งประกอบด้วย หลักการ จุดมุ่งหมาย โครงสร้างเนื้อหา ขอบข่ายเนื้อหา เวลาเรียน แนวการจัดการเรียนการสอน สื่อ/แหล่งการเรียนรู้ และการวัดผลและประเมินผล และแผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 6 แผน มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1.1 หลักการ

หลักสูตร เรื่อง ถิ่นรุ่งเรืองเมืองอุไทย กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จังหวัดอุทัยธานี เป็นหลักสูตรที่พัฒนาขึ้นตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการเพื่อพัฒนาเยาวชนของชาติเข้าสู่โลกยุคศตวรรษที่ 21 โดยมุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคน ซึ่งเป็นกำลังของชาติให้เป็นมนุษย์ที่มีความสมดุลทั้งด้านร่างกาย ความรู้ คุณธรรม มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและเป็นพลโลก ยึดมั่นในการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีความรู้และทักษะพื้นฐาน รวมทั้งเจตคติ ที่จำเป็นต่อการศึกษาต่อ การประกอบอาชีพและการศึกษาตลอดชีวิต โดยมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญบนพื้นฐานความเชื่อว่า ทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพ ซึ่งการพัฒนาหลักสูตรที่พัฒนาขึ้นนี้เป็นกลุ่มสาระการเรียนรู้เพิ่มเติม ตามที่หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ที่ให้สถานศึกษากำหนดโครงสร้างเวลาเรียนได้ตามความพร้อมและจุดเน้น อีกทั้งได้ปรับกระบวนการวัดและประเมินผลผู้เรียน เกณฑ์การจบการศึกษาแต่ละระดับ และเอกสารแสดงหลักฐานทางการศึกษาให้มีความสอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ และมีความชัดเจนต่อการนำไปปฏิบัติ

หลักสูตร เรื่อง ถิ่นรุ่งเรืองเมืองอุไทย มีหลักการจัดการเรียนรู้ โดยเน้นให้ผู้เรียนมีความรู้ มีความตระหนัก รักหวงแหนทรัพยากรในท้องถิ่น รู้จักการอนุรักษ์สภาพแวดล้อม ประเพณี และวัฒนธรรมในท้องถิ่น เพื่อนำมาสู่การแก้ปัญหาและความต้องการของสังคม และนำภูมิปัญญาท้องถิ่นเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของการจัดการศึกษาต่อไป

1.2 จุดมุ่งหมาย

1) เพื่อตอบสนองความต้องการของชุมชนท้องถิ่นที่ต้องการนำเอาสภาพแวดล้อม ประเพณี และวัฒนธรรมในท้องถิ่นของเมืองอุทัยธานี มาบรรจุไว้ในหลักสูตรการจัดการเรียนรู้ของสถานศึกษา

2) เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจในเรื่องราวของจังหวัดอุทัยธานี

3) เพื่อส่งเสริมความร่วมมือกันระหว่างฝ่ายต่างๆ ในโรงเรียน ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ท้องถิ่น และหน่วยงานอื่นๆที่เกี่ยวข้อง

4) เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความรัก และภาคภูมิใจในท้องถิ่นของตน และสามารถเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ ให้ความรู้เกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวของเมืองอุทัยธานีได้

1.3 โครงสร้าง

โครงสร้างหลักสูตร เรื่อง ถิ่นรุ่งเรืองเมืองอุไทย กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จังหวัดอุทัยธานี ใช้เวลาจัดการเรียนรู้ ประกอบไปด้วยหน่วยการเรียนรู้ จำนวน 5 เรื่อง ดังนี้

1) ประวัติและความเป็นมาของเมืองอุไทย

2) สภาพแวดล้อมทางภูมิศาสตร์ของเมืองอุไทย

3) โบราณสถาน โบราณวัตถุ และสถานที่สำคัญของเมืองอุไทย

4) ขนบธรรมเนียมประเพณี ศิลปะพื้นบ้าน และวัฒนธรรมของเมืองอุไทย

5) สถานที่ท่องเที่ยวของอุไทย

6) แหล่งเรียนรู้ทางประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรมเมืองอุไทย

1.4 ขอบข่ายเนื้อหา และเวลาเรียน

ขอบข่ายเนื้อหาของหลักสูตร เรื่อง ถิ่นรุ่งเรืองเมืองอุไทย กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จังหวัดอุทัยธานี มีรายละเอียดประกอบไปด้วยเนื้อหาและเวลาที่ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ดังตาราง 11

ตาราง 11 ขอบข่ายเนื้อหาของหลักสูตร เรื่อง ถิ่นรุ่งเรืองเมืองอุไทย กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จังหวัดอุทัยธานี

แผนการจัดการเรียนรู้ที่	เรื่อง	เวลา/ชั่วโมง
1	ประวัติและความเป็นมาของเมืองอุไทย	2
2	สภาพแวดล้อมทางภูมิศาสตร์ของเมืองอุไทย	2
3	โบราณสถาน โบราณวัตถุ และมรดกทางวัฒนธรรมเมืองอุไทย	4
4	ขนบธรรมเนียมประเพณี ศิลปะพื้นบ้าน และวัฒนธรรมของเมืองอุไทย	3
5	สถานที่ท่องเที่ยวของอุไทย	2
6	แหล่งเรียนรู้ทางประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรมเมืองอุไทย	7
	รวมทั้งสิ้น	20

1.5 แนวทางการจัดการเรียนรู้

เพื่อให้การจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตร เรื่อง ถิ่นรุ่งเรืองเมืองอุไทย บรรลุผลตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรที่กำหนดไว้ ผู้วิจัยได้กำหนดแนวทางในการจัดการเรียนรู้ของหลักสูตรไว้ดังนี้

- 1) จัดการเรียนรู้การสอนให้ยืดหยุ่น และสอดคล้องกับตามสภาพการณ์ของจังหวัดอุทัยธานี มีการพัฒนาสื่อการเรียนการสอนตามความเหมาะสม
- 2) จัดการเรียนรู้การสอน โดยเน้นกระบวนการเรียนรู้ กระบวนการคิดอย่างมีเหตุผลและสร้างสรรค์ และขบวนการกลุ่ม
- 3) ให้สอดแทรกการอบรม ด้านจริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ ในการจัดการเรียนการสอน และกิจกรรมต่างๆ อย่างสม่ำเสมอ
- 4) จัดสภาพแวดล้อม และสร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ และการปฏิบัติจริงของผู้เรียน
- 5) จัดการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญให้สอดคล้องกับความสนใจและสภาพจริงของผู้เรียน
- 6) จัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยมุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีเจตคติที่ดีมีสำนึกรักและความภาคภูมิใจในวัฒนธรรม ประเพณี และคุณค่าท้องถิ่น
- 7) จัดสภาพแวดล้อมและสร้างบรรยากาศที่ช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนรวมทั้งการใช้แหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่นและภูมิปัญญาท้องถิ่นในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

1.6 สื่อ / แหล่งการเรียนรู้

สื่อการเรียนการสอน มีดังต่อไปนี้

- 1) เอกสารตำราที่เกี่ยวกับหลักสูตร
- 2) ใบความรู้
- 3) ใบงาน
- 4) รูปภาพ
- 5) วิทียากร
- 6) สื่อวีดิทัศน์
- 7) ป้ายนิเทศ
- 8) แหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น

1.7 การวัดและประเมินผล

การประเมินผลระหว่างเรียนและหลังเรียนตามจุดประสงค์การเรียนรู้โดยให้ครอบคลุมทั้งด้านพุทธิวิสัย ทักษะพิสัย และจิตพิสัย มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

- 1) ทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน
- 2) ประเมินเจตคติต่อการอนุรักษ์สภาพแวดล้อม ประเพณี และวัฒนธรรมในท้องถิ่น
- 3) ประเมินความพึงพอใจต่อการเรียนหลักสูตร เรื่อง ถิ่นรุ่งเรืองเมืองอุไทย

2. ผลการประเมินหลักสูตรฉบับร่าง

การประเมินหลักสูตรฉบับร่าง โดยให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน ประเมินความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา โดยให้ผู้เชี่ยวชาญประเมินค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) โดยพิจารณาความสอดคล้องขององค์ประกอบหลักสูตรฉบับร่าง แนวการจัดการเรียนรู้ และแผนการจัดการเรียนรู้ นำข้อเสนอแนะที่ได้ปรับปรุงแก้ไขหลักสูตร เรื่อง ถิ่นรุ่งเรืองเมืองอุไทย เพื่อนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวังหินวิทยาคมจำนวน 35 คน ต่อไป ผลการประเมินพบว่า หลักสูตรมีความสอดคล้องและเหมาะสม สามารถนำไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้สำหรับนักเรียนได้

และผู้เชี่ยวชาญมีข้อเสนอแนะว่า ในการจัดทำแบบสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไม่ควรเน้นวัดความรู้ ความจำอย่างเดียว ควรวัดการคิดวิเคราะห์ และการนำไปใช้ด้วย

3. ผลการปรับปรุงหลักสูตรฉบับร่าง

การปรับปรุงหลักสูตรฉบับร่างตามที่คุณผู้เชี่ยวชาญเสนอแนะ ผู้วิจัยได้ปรับปรุงแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยปรับปรุงแก้ไขข้อสอบโดยเพิ่มการวัดการคิดวิเคราะห์ และการนำไปใช้เข้าไปในแบบทดสอบด้วย

ขั้นตอนที่ 3 วิจัย (research) : ผลการทดลองใช้หลักสูตร

การทดลองใช้หลักสูตร เรื่อง ถิ่นรุ่งเรืองเมืองอุไทย กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จังหวัดอุทัยธานี จำนวน 35 คน ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2557 ผู้วิจัยดำเนินการร่วมกับครู และวิทยากรในการทดลองใช้หลักสูตร ดำเนินการสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ มีการสังเกตพฤติกรรมและประเมินผลงานของนักเรียนสรุปได้ดังนี้

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง ประวัติและความเป็นมาของเมืองอุไทย เป็นการจัดการเรียนรู้ที่มีจุดประสงค์ บอกระวัติและความเป็นมาของเมืองอุไทย และอธิบายเกี่ยวกับสาเหตุของการก่อตั้งเมืองอุไทย จากการสังเกตพฤติกรรมการเรียนของนักเรียน พบว่า นักเรียนมีความตั้งใจในการเรียนดีมาก ให้ความร่วมมือกับครูผู้สอนเป็นอย่างดี

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 เรื่อง สภาพแวดล้อมทางภูมิศาสตร์ของเมืองอุไทย เป็นการจัดการเรียนรู้ที่มีจุดประสงค์เพื่อ บอกรสภาพแวดล้อมทางภูมิศาสตร์ของเมืองอุไทย วิเคราะห์ลักษณะภูมิอากาศของเมืองอุไทย อธิบายทรัพยากรธรรมชาติของเมืองอุไทยที่สำคัญ และเสนอแนะแนวทางในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติของเมืองอุไทย จากการสังเกตพฤติกรรมการเรียนของนักเรียน พบว่า นักเรียนมีความตั้งใจในการเรียน ร่วมแสดงความคิดเห็นทุกคน และมีความกล้าแสดงออกในการแสดงความคิดเห็น

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 เรื่อง โบราณสถาน โบราณวัตถุ และมรดกทางวัฒนธรรม เมืองอุไทย เป็นการจัดการเรียนรู้ที่มีจุดประสงค์เพื่อ ยกตัวอย่างโบราณสถาน โบราณวัตถุ และมรดกทางวัฒนธรรม ที่พบและแสดงพัฒนาการของมนุษยชาติในดินแดนเมืองอุไทย จากการสังเกตพฤติกรรมการเรียนของนักเรียน พบว่า นักเรียนมีความกระตือรือร้น และตั้งใจปฏิบัติกิจกรรมการเรียน

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4 เรื่อง ขนบธรรมเนียม ประเพณี และวัฒนธรรมของเมืองอุไทย เป็นการจัดการเรียนรู้ที่มีจุดประสงค์เพื่อ อธิบายเกี่ยวกับขนบธรรมเนียม ประเพณี และวัฒนธรรมของเมืองอุไทย และอธิบายถึงความเป็นมาของขนบธรรมเนียม ประเพณี และวัฒนธรรมของเมืองอุไทย จากการสังเกตพฤติกรรมการเรียนของนักเรียน พบว่า นักเรียนแสดงความคิดเห็น ชักถามปัญหา มีปฏิสัมพันธ์โต้ตอบ กล้าแสดงออกในการแสดงความคิดเห็นมากขึ้น

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5 เรื่อง สถานที่ท่องเที่ยวของอุไทย เป็นการจัดการเรียนรู้ที่มีจุดประสงค์เพื่อ บอกรสถานที่ท่องเที่ยวที่สำคัญของจังหวัดอุทัยธานี อธิบายถึงลักษณะของสถานที่ท่องเที่ยวที่สำคัญของจังหวัดอุทัยธานี และบอกถึงแนวทางการอนุรักษ์สถานที่ท่องเที่ยวที่สำคัญของจังหวัดอุทัยธานี จากการสังเกตพฤติกรรมการเรียนของนักเรียน พบว่า นักเรียนมีความร่วมมือในการปฏิบัติกิจกรรมอย่างตั้งใจ มีความกล้าแสดงออกในการนำเสนอผลงานดีมาก

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 6 เรื่อง แหล่งเรียนรู้ทางประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรมเมืองอุทัย เป็นการจัดการเรียนรู้ที่มีจุดประสงค์เพื่อ ยกตัวอย่างโบราณสถาน โบราณวัตถุ และมรดกทาง วัฒนธรรม ที่พบและแสดงพัฒนาการของมนุษยชาติในดินแดนเมืองอุทัย อธิบายถึงสถานที่สำคัญ ทางประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรมของจังหวัดอุทัยธานี จากการสังเกตพฤติกรรมการเรียนของ นักเรียน พบว่า นักเรียนมีความตั้งใจและพยายามทำตามคำสั่งของกิจกรรมเป็นอย่างดี และมีความสุขในการปฏิบัติกิจกรรม

ขั้นตอนที่ 4 พัฒนา (development) : ผลการประเมินและปรับปรุงหลักสูตร

การประเมินผลก่อนการใช้หลักสูตร เรื่อง ถิ่นรุ่งเรืองเมืองอุทัย กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคม ศึกษาศาสตร์และวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จังหวัดอุทัยธานี จำนวน 35 คน เป็นการประเมินหลักสูตรที่ผู้วิจัยได้จัดทำขึ้น มีการประเมิน 3 ระยะ คือ 1) การประเมินก่อนการใช้ หลักสูตร 2) การประเมินผลระหว่างการใช้หลักสูตร 3) การประเมินหลังการใช้หลักสูตร ดังมี รายละเอียด ดังนี้

1. ผลการประเมินด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามหลักสูตร เรื่อง ถิ่นรุ่งเรือง เมืองอุทัย

ผู้วิจัยได้ประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนโดยการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนก่อนและหลังการใช้หลักสูตร ซึ่งเป็นแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เป็นแบบทดสอบเป็น 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ จำนวน 2 ฉบับ โดยวัดจุดประสงค์และเนื้อหาเดิม แต่เปลี่ยนแปลงโดยการสลับข้อและสลับตัวเลือก สรุปผลการทดสอบดังตาราง 12

ตาราง 12 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ตามหลักสูตร เรื่อง ถิ่นรุ่งเรืองเมืองอุทัย ระหว่างก่อนกับหลังใช้หลักสูตร

ผลสัมฤทธิ์	จำนวนนักเรียน	คะแนนเต็ม	\bar{X}	S.D.	t
ก่อนใช้หลักสูตร	35	30	10.60	2.07	33.590*
หลังใช้หลักสูตร	35	30	24.29	1.74	

* p < .05

จากตาราง 12 พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามหลักสูตร เรื่อง ถิ่นรุ่งเรืองเมืองอุทัย กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษาศาสตร์และวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จังหวัดอุทัยธานี หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. ผลการประเมินเจตคติต่อการอนุรักษ์สภาพแวดล้อม ประเพณี และวัฒนธรรมในท้องถิ่น

การประเมินเจตคติต่อการอนุรักษ์สภาพแวดล้อม ประเพณี และวัฒนธรรมในท้องถิ่น ได้จากการตอบแบบสอบถามเจตคติต่อการอนุรักษ์สภาพแวดล้อม ประเพณี และวัฒนธรรมในท้องถิ่น ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 35 คน โรงเรียนวังหินวิทยาคม หลังการเรียนตามหลักสูตร ซึ่งเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (rating scales) 5 ระดับ ปรากฏผล ดังตาราง 13

ตาราง 13 ผลการประเมินเจตคติต่อการอนุรักษ์สภาพแวดล้อม ประเพณี และวัฒนธรรมในท้องถิ่นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

รายการ	คะแนน	ส่วนเบี่ยงเบน	ระดับเจตคติ
	เฉลี่ย \bar{X}	มาตรฐาน S.D.	
1. การดูแลสภาพแวดล้อมของชุมชน เป็นหน้าที่ของคนที่มีตำแหน่งงาน ดูแลสภาพแวดล้อมนั้น ๆ	4.54	0.51	มากที่สุด
2. ประเพณีโบราณก็สามารถปรับหรือ เปลี่ยนให้ทันสมัยเข้ากับสมัยใหม่ ไม่ควรยึดติด	4.57	0.50	มากที่สุด
3. ประเพณี และวัฒนธรรมแสดงถึงความเจริญงอกงาม ความเป็นระเบียบเรียบร้อย ความกลมเกลียว สามัคคี	4.66	0.48	มากที่สุด
4. ชาวเจ้าอาหาก ไปร่วมงานประเพณี ทุกงานของท้องถิ่น	4.43	0.50	มาก
5. โรงเรียนควรให้จัดให้นักเรียนได้ไป ร่วมงานประเพณีของท้องถิ่นทุกครั้ง ทุกงาน	4.40	0.50	มาก
6. โบราณสถาน โบราณวัตถุที่พบในที่ ต่างๆ ล้วนแต่เป็นของที่เก่าแก่ เก็บไว้ก็มีแต่จะโทรม ไม่สวยงาม	4.51	0.51	มากที่สุด

ตาราง 13 (ต่อ)

รายการ	คะแนน	ส่วนเบี่ยงเบน	ระดับเจตคติ
	เฉลี่ย \bar{X}	มาตรฐาน S.D.	
7. ในสมัยนี้ควรเยาวชนควรใส่ใจกับเทคโนโลยีที่ล้ำก้าวหน้าให้มากกว่าเรื่องโบราณ และของโบราณ	4.54	0.56	มากที่สุด
8. ความเป็นวิถีชีวิต ภูมิปัญญาท้องถิ่นไทย มีคุณค่าควรอนุรักษ์ไว้	4.51	0.51	มากที่สุด
9. ข้าพเจ้าชอบการเรียนรู้เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม ประเพณี และวัฒนธรรมของท้องถิ่น	4.34	0.59	มาก
10. ข้าพเจ้าต้องการเผยแพร่ประเพณี และวัฒนธรรมที่ดงามให้ผู้อื่นได้รับรู้	4.37	0.73	มาก
11. การเรียนรู้ หรือการร่วมงานประเพณี และวัฒนธรรมมีประโยชน์ ทำให้ได้นำสิ่งที่ดีมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้	4.40	0.60	มาก
12. การเผยแพร่ความรู้เรื่องประเพณี และวัฒนธรรมเมืองอุทัยธานีควรกระทำอย่างต่อเนื่อง	4.46	0.51	มาก
13. ไม่จำเป็นต้องเรียนรู้เกี่ยวกับสภาพแวดล้อมประเพณี และวัฒนธรรมท้องถิ่น แค่อ่านหนังสือแนะนำการท่องเที่ยวก็พอแล้ว	4.06	0.76	มาก
14. สภาพแวดล้อม ประเพณี และวัฒนธรรมท้องถิ่น ทำให้เกิดการรวมตัวเพื่อการสร้างสรรค์สิ่งดี ๆ	4.77	0.43	มากที่สุด
15. การอนุรักษ์สภาพแวดล้อม ประเพณี และวัฒนธรรมท้องถิ่น เป็นสิ่งที่เยาวชนควรศึกษาเรียนรู้ เพื่อส่งต่อแก่คนรุ่นหลัง	4.49	0.51	มาก
ภาพรวม	4.47	0.56	มาก

จากตาราง 13 พบว่า เจตคติต่อการอนุรักษ์สภาพแวดล้อม ประเพณี และวัฒนธรรมในท้องถิ่น ของนักเรียนในภาพรวมมีเจตคติอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.47$, S.D. = 0.56) เมื่อพิจารณาความคิดเห็นเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด นักเรียนเห็นด้วยเป็นอย่างยิ่ง ได้แก่ สภาพแวดล้อม ประเพณี และวัฒนธรรมท้องถิ่น ทำให้เกิดการรวมตัวเพื่อสร้างสรรค์สิ่งดี ๆ ($\bar{X} = 4.77$, S.D. = 0.43) ค่าเฉลี่ยรองลงมา นักเรียนเห็นด้วยเป็นอย่างยิ่ง ได้แก่ ประเพณี และวัฒนธรรมแสดงถึงความเจริญงอกงาม ความเป็นระเบียบเรียบร้อย ความกลมเกลียวสามัคคี ($\bar{X} = 4.66$, S.D. = 0.48) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ นักเรียนไม่เห็นด้วย ได้แก่ ไม่จำเป็นต้องเรียนรู้เกี่ยวกับสภาพแวดล้อม ประเพณี และวัฒนธรรมท้องถิ่น แต่อ่านหนังสือแนะนำการท่องเที่ยวก็พอแล้ว ($\bar{X} = 4.06$, S.D. = 0.76)

3. ผลการประเมินความพึงพอใจต่อการเรียนหลักสูตร เรื่อง ถิ่นรุ่งเรืองเมืองอุไทย

ผลการประเมินความพึงพอใจต่อการเรียนหลักสูตร เรื่อง ถิ่นรุ่งเรืองเมืองอุไทย กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จังหวัดอุทัยธานี ได้จากการตอบแบบสอบถามความพึงพอใจต่อการเรียนหลักสูตร เรื่อง ถิ่นรุ่งเรืองเมืองอุไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 หลังการเรียนตามหลักสูตร ซึ่งเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (rating scales) 5 ระดับ ดังตาราง 14

ตาราง 14 ผลการประเมินความพึงพอใจต่อการเรียนหลักสูตร เรื่อง ถิ่นรุ่งเรืองเมืองอุไทย กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จังหวัดอุทัยธานี

รายการ	คะแนน	ส่วนเบี่ยงเบน	
	เฉลี่ย	มาตรฐาน	ระดับความพึงพอใจ
	\bar{X}	S.D.	
1. เอกสาร / สื่อประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ มีความเหมาะสมสามารถเข้าใจได้ง่าย	4.43	0.56	มาก
2. มีการจัดบรรยากาศในการเรียนรู้ที่ดี	4.66	0.48	มากที่สุด
3. เรื่องราวในหลักสูตรมีความน่าสนใจ	4.37	0.65	มาก
4. มีความสุขในการเรียนรู้	4.49	0.56	มาก
5. กิจกรรมการเรียนการสอนมีความเหมาะสมสามารถเข้าใจง่าย	4.31	0.68	มาก

ตาราง 14 (ต่อ)

รายการ	คะแนน	ส่วนเบี่ยงเบน	
	เฉลี่ย \bar{X}	มาตรฐาน S.D.	ระดับความพึงพอใจ
6. ขั้นตอนในการดำเนินกิจกรรมมีความเหมาะสม	4.29	0.62	มาก
7. ได้ประโยชน์จากการเรียน และเห็นคุณค่าทางประเพณี วัฒนธรรมท้องถิ่นมากขึ้น	4.63	0.49	มากที่สุด
8. สามารถนำความรู้มาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้	4.40	0.65	มาก
9. ระยะเวลาในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้มีความเหมาะสม	4.23	0.60	มาก
10. การวัดและประเมินผลมีความเหมาะสม	4.34	0.73	มาก
ภาพรวม	4.41	0.60	มาก

จากตาราง 14 ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อหลักสูตร เรื่อง ถิ่นรุ่งเรืองเมืองอยู่ไท กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จังหวัดอุทัยธานี ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.41$ S.D. = 0.60) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อของการประเมิน พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ มีการจัดบรรยากาศในการเรียนรู้ที่ดี นักเรียนมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.66$, S.D. = 0.48) รองลงมาคือ ได้ประโยชน์จากการเรียน และเห็นคุณค่าทางประเพณี วัฒนธรรมท้องถิ่นมากขึ้น นักเรียนมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.63$, S.D. = 0.49) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดได้แก่ ระยะเวลาในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้มีความเหมาะสม นักเรียนมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.23$, S.D. = 0.60)

4. ผลการปรับปรุงหลักสูตร

ภายหลังจากการนำหลักสูตรไปทดลองใช้ ผู้วิจัยนำข้อมูลที่รวบรวมได้มาใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงหลักสูตร ดังนี้

จากการนำหลักสูตร เรื่อง ถิ่นรุ่งเรืองเมืองอยู่ไทกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จังหวัดอุทัยธานี ไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวังหินวิทยาคม จำนวน 35 คน ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2557 พบว่า มีข้อบกพร่องที่ควรปรับปรุงแก้ไขเรื่องพฤติกรรมที่ไม่กล้าแสดงออกของนักเรียน ผู้วิจัยจึงปรับปรุงการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3, 4, และ 5 ของหลักสูตร โดยเน้น

ให้นักเรียนได้มีโอกาสแสดงความคิดเห็นออกมานำเสนอผลงาน การอภิปรายกลุ่ม เพื่อพัฒนาการ
กล้าแสดงออก และเป็นการสะท้อนความคิดเห็นของนักเรียน